

İNSANIN ANLAM ARAYIŞI

Mehmet Adıgüzel - İstanbul - Levent Rotary Kulübü GDB

930'lu ve 1940'lı yıllar...

Nazilerin dünyaya vahşeti dalga dalga yaydığı ve insanlığın can çektiği bir dönem.

Hitler, Almanya'da ve istila ettiği ülkelerde bırakın hukuku ve demokrasiyi, insanın en temel yaşam haklarını bile adım adım ortadan kaldırmaktadır. İşte bu, ötekine yaşam hakkı tanımayan vahşetin cisimleştiği yerlere toplama (daha doğrusu ölüm) kampları denmektedir. İlkinin 1933 yılında Dachau (Hitlerin iktidara gelmesinden iki ay sonra) ve en ünlüsünün de Auschwitz olduğu toplama kampları...

Zira toplama kampları deyip geçmeyin. Bu o kadar organize ve planlı bir uygulamadır ki;

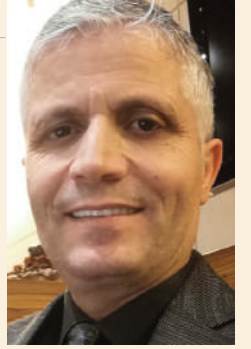
Rehine Kampları, Toplama ve Transfer Kampları, Savaş Esiri Kampları ve İmha Kampları gibi kendi içinde farklı özellikleri olan yerlerdir. Organize kötülük yani... O dönemin Alman

sanayisine de bedava iş gücü çoğunlukla bu kamplarda sağlanmakta olup uygulama, kampta ki insanları öldürene kadar çalıştırma üzerine kuruludur. Bu da olmuyorsa gaz odalarıyla son nokta konmaktadır.

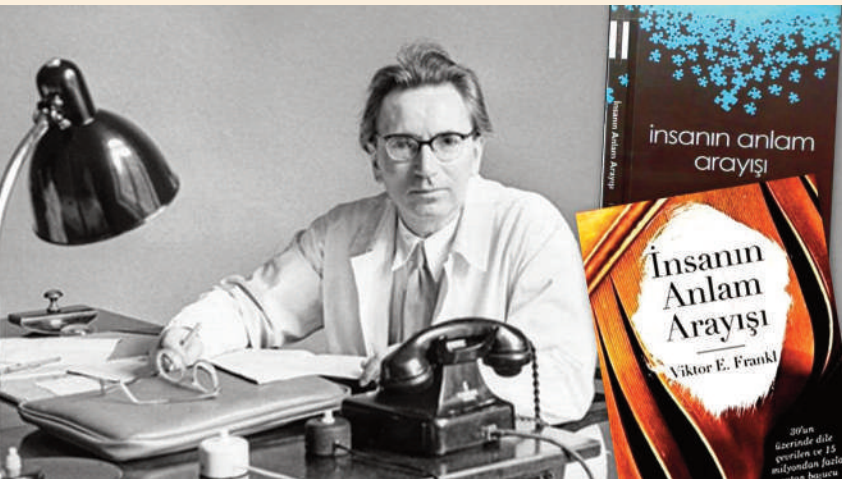
Kadınlar, erkekler, çocuklar ve yaşlılara hiçbir ayırım gözetmeden yapılan şey tam bir soykırımdır. Buralara çoğunlukla ülkenin yetişmiş en nitelikli insanları doldurulmuştur. Doktorlar, bankerler, mühendisler ve daha nice yetişmiş insanlar bu kamplara tıklımış ve büyük çoğunluğu bir daha geri dönemeyecektir.

İşte bu toplama kamplarında yaklaşık üç yıl kalan Avusturyalı psikiyatr ve nörolog Victor Emil Frankl ve büyük çoğunluğu oradaki gözlem ve deneyimlerine dayanarak yazdığı İNSANIN ANLAM ARAYIŞI kitabı.

Kampın korkunç ortamının bir mahkûm için nasıl işlediğini birinci elden deneyimleyen Frankl, kitapta yazdıklarıyla okuyucuyu adeta adım adım kamp hayatının içine doğru

Victor Frankl, kitapta yazdıklarıyla okuyucuyu adeta adım adım kamp hayatının içine doğru çekiyor.

Frankl gözaltına alınıp, kampa ilk götürüldüğü zaman, zaten bir kitaba dair notlarıyla elinde bir taslak vardır fakat kamp yetkilileri bu notlarına el koyar ve bir daha kendisine geri vermezler.

çekiyor. Açlık, soğuk hava, sefalet ve mahkûmların birbirleriyle olan toksik mücadeleleri. Kısacası bu şartlar ele alındığında insanın yaşama tutunması için pek bir nedenin olmaması durumu söz konusudur.

Bu şartlar altında yaşama sarılan Frankl, kitabının ve "Logoterapi" adını vereceği teorisinin temel taşı olacak şu sözü kitabın bir yerine iliştiriyor:

"Bir insandan her şeyi alabilirsiniz, tek bir şey dışında: Bu insan özgürlüklerinin sonucusudur—koşullar her ne olursa olsun kendi tutumunu belirlemek, kendi yolunu seçmek."

Frankl gözaltına alınıp, kampa ilk götürüldüğü zaman, zaten bir kitaba dair notlarıyla elinde bir taslak vardır fakat kamp yetkilileri bu notlarına el koyar ve bir daha kendisine geri vermezler.

Frankl kamp ortamında sıfırdan gizli gizli yazmaya başlar ve temelinde de kendi teorisine ait olan insanın yaşadığı acıyı yorumlama biçimini yerleştirir. Acıyı yorumlama biçimi ve orada bir anlam bulma mücadelesi kendisine hayata tutunma, zorlu dışsal şartların içerideki kişisel özgürlük alanını ele geçirmesine karşı bir direnç noktasını temsil etmektedir.

Logoterapi'ye göre yaşarken acı çekmek mutlaktır. Bundan kaçış yoktur. İster bir Nazi toplama kampında, ister dışarıda bir yaşam sürüyor olun. Özünde bu sonucu çokta değiştirmiyor. Sadece acılar arası bir ton farkı vardır.

"Derin acılar mı çekiyorsunuz? Hepsinin bir anlamı var, sakın pes etmeyin" diyor Frankl.

Bu önermeyi sadece kamplarda yaşayanlar

için yapmıyor, hayatın her alanında yaşayan insanları da dâhil ediyor buraya.

Ve aşk...

Teorisine ilk adımda acının anlamlandırılmasını koyan Frankl, ikinci adımda aşkla bağlanacağını birinin veya bir hedefin olması gerekliliğine vurgu yapar.

Acının kaçınılmazlığını yorumlayarak var olma sebebinizi önemli ölçüde anlamlandırabilirsiniz fakat aşkla bağlı olduğunuz bir nedeniniz yoksa bu çaba eksik kalacaktır.

Üçüncü ve son adımda ise çalışma... Tabir yerindeyse lafla peynir gemisi yürümez diyor Frankl. Acı çekmeyi anlamlandırıp aşkla bağlılığınızı çalışarak, bir değer üreterek tamamlamanız lazımdır.

Şartların kendini dayattığı durumlarda, uyarıcı ve tepki arasında ki özgürlük alanını tespit eden Frankl, kontrol edebileceğim tek şey koşullara olan tepkimdi diyor. Mevcut şartları kabul etmek ve yine mevcut şartlarda kendine bir yol bulup anlamlandırmaktır.

Bu, varoluşsal bir tutumdur.

Belki de Victor Frankl'in aşağıda ki cümlesi Logoterapi'nin amacına ulaşmasının gerekliliği için yol gösterici olacak en kısa ve öz tanımdır.

"İnsanın gerçekte ihtiyaç duyduğu şey, gerilimsiz bir durum değil, uğruna çaba göstermeye değer bir hedef, özgürce seçilen bir amaç için uğraşmak ve mücadele etmektir. İnsanın ihtiyaç duyduğu şey, her ne pahasına olursa olsun gerilimi boşaltmak değil, onun tarafından yerine getirilmeyi bekleyen potansiyel bir anlamın çağrısıdır."

